

2013

УНІВЕРСИТЕТ

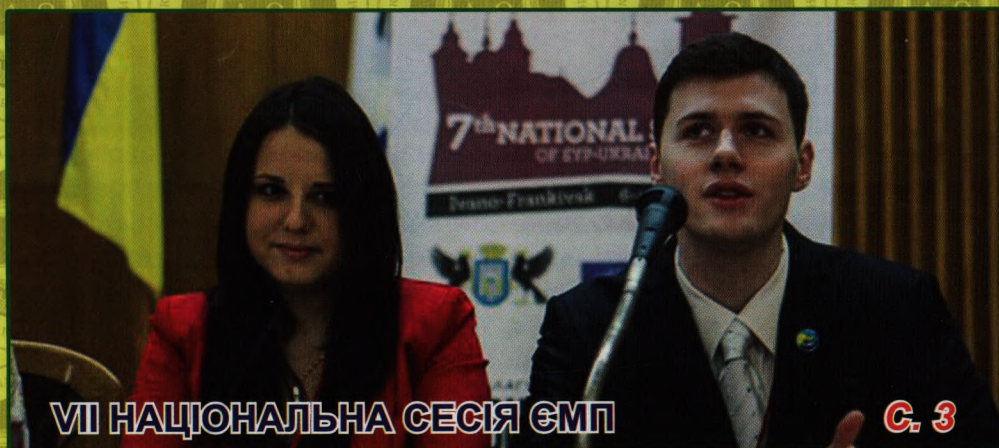
лютий 46

Видання Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ

С. 2

VII НАЦІОНАЛЬНА СЕСІЯ ЄМП

С. 3

НАСТАНОВЧА НАРАДА

С. 5

У ДРУЖБИ НЕМАЄ КОРДОНІВ

С. 19

ВРУЧЕННЯ ДИПЛОМІВ

С. 6

ПРЕЗЕНТАЦІЯ НАУКОВОЇ
КНИЖКИ

С. 14

ЗУСТРІЧ З КЕРІВНИЦТВОМ
УНІВЕРСИТЕТУ

С. 15

ТРАДИЦІЙНІ ЗУСТРІЧІ

І їм ми відкриємо серця

День відкритих дверей вже став звичною зустріччю у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Цьогоріч, звісно, теж відбувся цей захід. Розпочався він за сценарієм директора Студентського центру культури Ганни Якимів з концерту кращих виконавців, солістів, танцювальних колективів нашого університету.

Відтак виступив ректор, доктор політичних наук, професор Ігор Цепенда. У його промові було багато цікавих моментів, на яких хочеться наголосити. «Сьогодні наш університет – це дійсно університет європейського типу, який розвивається динамічно. У ньому навчається близько 16 тисяч студентів, працює 86 докторів наук, професорів, більше 500 кандидатів наук, доцентів. У його складі – 14 факультетів та інститутів, 2 коледжі. Цього року ми відкриваємо ще один коледж, який розширить значно більшу гаму спеціальностей, створить умови для наших молодших студентів. Немає жодного університету на Прикарпатті, який би мав такий широкий спектр напрямків і спеціальностей, починаючи від теоретичної фізики і закінчуючи

міжнародними відносинами».

Університет, за його словами, не обмежується наданням знань тільки у власних стінах, а розширює, зважаючи на потреби часу, наукові й навчальні зв'язки з європейськими університетами, зокрема Ягеллонським і Варшавським у Польщі та Карловим – у Празі, які входять до числа 500 найкращих університетів світу. Наш навчальний заклад перший в Україні започаткував програму подвійних дипломів з провідними європейськими університетами. Студенти мають змогу проходити стажування за кордоном у центрально- і західноєвропейських університетах, а також США і Китаю.

«Ми приділяємо увагу, – продовжував професор Ігор Цепенда, – не тільки кількісному складу університету, бо в першу чергу нас цікавить якість навчання, адже створюємо всі умови для того, щоб наші студенти могли себе реалізувати. Це було б неможливо зробити без потужного професорсько-викладацького складу. За результатами найпрестижнішого міжнародного рейтингу ми займаємо дванадцять місце серед вищих навчальних закладів України. Цей показник

засвідчує, який рівень наукових досягнень університету сформований за останні роки».

До присутніх, що зустріли бурхливими оплесками промову ректора, звернувся директор Івано-Франківського центру оцінювання якості освіти Богдан Томенчук, коротко ознайомивши абітурієнтів з умовами проведення незалежного оцінювання, даючи цікаві життєві поради і настанови для майбутніх студентів та їхніх батьків. «У наш час інтернет і книга є ключами до вашого життєвого успіху. Якщо б хтось із абітурієнтів запитав мене, яка людина допоможе вступити їм до університету, то я б відповів, що обов'язково познайомлю їх з такою особою, її щодня можна побачити у дзеркалі – це ви самі».

Опісля проректор з науково-педагогічної роботи, професор Володимир Чобанюк пояснив особливості вступу за напрямками підготовки, спеціальностями 2013 року, представив керівників інститутів, факультетів і підрозділів. Відтак присутні розійшлися по факультетах для більш детального ознайомлення з майбутнім фахом.

Юлія Гомеляк

МІЖНАРОДНІ МОЛОДІЖНІ ПРОЕКТИ

VII Національна сесія Європейського молодіжного парламенту

З 6 по 10 лютого 2013 року на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника в Івано-Франківську проходив унікальний захід для молоді з усієї Європи – VII Національна сесія Європейського молодіжного парламенту – Україна, для участі в якій з'їхалися молоді парламентарі з України та інших країн Європи.

Сесії Європейського молодіжного парламенту являють собою досконалу демонстрацію демократичної моделі прийняття рішень. У рамках сесії повністю відтворюється робота «дорослого» Європейського парламенту, включно зі всіма процедурами та нормами. Учасники VII Національної сесії Європейського молодіжного парламенту – Україна в Івано-Франківську працювали в рамках тематичних парламентських комітетів, кожен з яких має власну тему для обговорення та досліджень.

У зв'язку із проголошенням 2013 року «Роком громадян» у Європейському союзі загальною темою сесії є «Value Europe» – ті цінності, які ключові для нас попри існування певних відмінностей і конфліктів. У рамках цієї теми було виділено 8 найбільш

проблемних сфер, що загрожують нині всьому населенню Європи. Розроблення інноваційних ідей для їх вирішення стало основною метою діяльності сесії.

До керівництва проведення сесії було запрошено пані Анастасію Яновицьку, яка представляє український національний комітет організації. Допомогала їй у цьому міжнародна команда тренерів, усі члени якої мають значний досвід участі в міжнародних заходах – конференціях, семінарах та форумах.

VII Національна сесія Європейського молодіжного парламенту – Україна стала першим проектом, запланованим ММГО «Європейський молодіжний парламент – Україна» на 2013 рік. Сесія пройшла на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника за організаційної підтримки Івано-Франківського міського голови, Івано-Франківського молодіжного міськвиконкому та студентського сенату Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, спонсорської допомоги, благодійної фундації «Відкриті серця України», а також за сприяння Представництва Європейського Союзу в Україні.

У приміщенні Івано-

Франківської міської ради відбулася прес-конференція, присвячена заходу. Керівниками та організаторами проекту виступили: Анастасія Яновицька, президент VII Національної сесії ЄМП – Україна в Івано-Франківську, Марко Фішер (Німеччина), віце-президент сесії, Ігор Власенко, віце-президент ММГО «ЄМП – Україна» та головний організатор VII національної сесії – Наталія Калін.

До слова також був запрошений мер міста Віктор Андрусевич Анушкевичус, голова ММВК Ірина Рабарська та ряд інших відомих діячів і особистостей міста.

Від імені Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника виступив аспірант економічного факультету Андрій Шпак, який наголосив на тому, що ця подія є надзвичайно важливою для молоді та сприяє розвитку молодіжної політики як у нашому місті, так і в цілій Україні, а також подякував за обрання саме ПНУ імені Василя Стефаника базою для проведення сесії.

Учасники прес-конференції поділилися своїми враженнями про перебування в Івано-Франківську, а також очікуваннями щодо сесії.

Наталія Калін, головний організатор

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ СЕМІНАР

Ще один напрямок співпраці університетів Прикарпаття

24 січня 2013 року на базі Центру педагогічної майстерності Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу відбулася презентація відділу виховної та психолого-педагогічної роботи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (в межах спільного навчально-методичного семінару).

Відділ виховної та психолого-педагогічної роботи представляли його завідувач – кандидат психологічних наук, доцент Л. Романкова; методисти – кандидат психологічних наук, доцент З. Юрченко і методист з організації роботи кураторів відділу виховної та психолого-педагогічної роботи С. Косяк.

Присутні на презентації слухачі Центру педагогічної майстерності (професори, доценти, асистенти – усього 50 осіб), керівництво ІФНТУНГ (професор з науково-педагогічної роботи, професор М. Галушак, начальник навчально-методичного відділу, доцент Б. Свирида) із зацікавленням

прослухали виступ доцента Л. Романкової про реалізацію завдань оптимізації виховання студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відповідно до стандартів сучасної вищої школи. Особливу увагу викликав блок інформації про діючий у ПНУ психодіагностичний моніторинг студентства та засоби врахування його результатів у практиці виховної роботи професорсько-викладацького складу вишу.

Керівник школи кураторів – доцент З. Юрченко ознайомила присутніх із цільовою спрямованістю, тематикою та методикою проведення занять зі слухачами школи – викладачами Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Викладачі ІФНТУНГ отримали у форматі обміну досвідом вичерпні відповіді з наболілих проблем виховання студентів і діяльності відділу виховної та психолого-педагогічної роботи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Зокрема, обговорювали такі питання:

– Які перешкоди є типовими у процесі адаптації студентів до умов вишу?

– Якою була процедура формування батареї психодіагностичних методик для досліджень?

– Наскільки поширеною є практика психодіагностичного обґрунтування виховного процесу в системі вищої освіти України?

– Якими є зарубіжні набутки в цій сфері?

Ідею про співпрацю у сфері виховної роботи між ІФНТУНГ та ПНУ імені Василя Стефаника, висловлену начальником навчально-методичного відділу ІФНТУНГ, доцентом Б. Свиридою, присутні зустріли схвальними оплесками. Між керівництвом обох університетів досягнуто домовленість про укладання угоди щодо співпраці з питань виховної роботи та психодіагностичних обстежень студентів.

**Лілія Романкова,
завідувач відділу виховної та
психолого-педагогічної
роботи,
доцент**

НАСТАНОВЧА НАРАДА

Організація виробничої практики студентів-психологів

У ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» 11 лютого 2013 року відбулася настановча нарада з питань проходження виробничої практики студентами-практикантами спеціальності «Психологія» на базі відділу виховної та психолого-педагогічної роботи.

Нарада була відкрита ректором університету, доктором політичних наук, професором Ігорем Цепендою. Знаковою особливістю цієї практики є долучення студентів-практикантів до виховного процесу в університеті з метою оволодіння методикою та технікою проведення виховних заходів у внз.

Як зазначив у своєму виступі ректор, відділ виховної та психолого-педагогічної роботи, професорсько-викладацький склад університету продовжують упроваджувати методи оптимізації виховного впливу на сучасного студента.

Упродовж лютого – березня 2013 року студенти-магістранти будуть проходити практику за

спеціально розробленою відділом виховної та психолого-педагогічної роботи програмою. Завідувач відділу – кандидат психологічних наук, доцент Лілія Романкова зауважила, що зміст програми вперше передбачає проведення діагностичних зрізів для вивчення думки студентів щодо узалежнень у молодіжному середовищі (вибірка становитиме 6000 студентів 1–3-х курсів усіх структурних

підрозділів університету).

У межах практики відбуватиметься активне залучення студентів до волонтерської діяльності за міжнародним соціальним Проектом з проблем профілактики алкоголізації й наркотизації в молодіжному середовищі.

Зокрема, як зазначила координатор Проекту доцент Зоя Юрченко, силами студентів передбачається проведення різноманітних акцій профілактичного, корекційного та просвітницького характеру.

Керівник практики університету Ярослава Васишин акцентувала на важливості виробничої практики у структурі фахової підготовки студентів-психологів.

З побажаннями успішного проходження практики звернулася до студентів керівник практики філософського факультету, доцент Людмила Макарова.

Лілія Романкова,
завідувач відділу виховної та психолого-педагогічної роботи,
доцент

ПРОЩАННЯ ЗІ СТУДЕНТСТВОМ

Вручення дипломів агрохімікам і ґрунтознавцям

*Дорослі кроки до вершини
щастя,
Що працюю освітлені й до-
бром.
Мої наставники, хай вам
воздасться!
Сьогодні я отримую
диплом...
Л. Палагіцька*

У кожної людини від народження аж до її смерті є періоди, які керують подальшою долею і закарбовуються в пам'яті на все життя. Однією з таких важливих подій є вибір професії, вступ і опанування улюбленого фаху, завершальним етапом якого є вручення омріяного документа, що засвідчує явний позитивний результат невтомної роботи студента – диплом.

Вручення дипломів випускникам магістратури спеціальності «Агрохімія і ґрунтознавство» відбулося в надзвичайно креативний спосіб. З ініціативи та активної підтримки куратора групи дипломантів, кандидата сільськогосподарських наук, доцента Уляни Карбівської було підготовлено святкову програму. Після урочистого вручення дипломів вони мали можливість переглянути концерт за участю студентів того ж факультету. На святі були присутні викладачі кафедри агрохімії і ґрунтознавства, студенти молодших курсів, а також усі, що прийшли розділити радісну мить.

Зачитав наказ та вручив дипломи випускникам директор Інституту природничих наук, професор Володимир Кланічка. У привітальному слові він зазначив: «Якщо на інших факультетах церемонія вручення документів відбувається навесні, то у вас це дійство, у зв'язку з півторарічним навчанням, проходить узимку. Переступивши поріг університету після школи, ви були ще зовсім дітьми, а на вас уже чекав нелегкий шлях, де з вами працювали спеціалісти нашого університету, щоб ви, як справжні фахівці, маючи ґрунтовні знання, вміли гідно працювати

на рідній землі, адже вона є найціннішим скарбом нашої держави. Недарма в народі говорять, що Господь поцілував землю саме в тому місці, де є наша Україна. Тож ми віримо, що з Божою допомогою і нашою активною діяльністю пріоритети в нашій державі стануть на своє місце, а особливо аграрні...».

Виступив також завідувач кафедри агрохімії і ґрунтознавства, доктор сільськогосподарських наук, професор Мирослав Волощук. У своєму зверненні він зазначив: «На сьогодні обрана вами професія ще не до кінця оцінена. Ідучи землею до найрізноманітніших звершень, людина не зовсім усвідомлює значущість одвічної годувальниці. Ваше завдання, як справжніх спеціалістів своєї справи, «лікарів землі», вміло застосовувати здобуті знання з користю для суспільства та з почуттям національної гідності...».

Своїх випускників привітала куратор Уляна Карбівська, яка впродовж перебування випускників за студентськими лавами невтомно переймалася їх успішністю та формуванням колективу. Уляна Карбівська побажала молодому потенціалу сили, натхнення, звершення всіх починань на шля-

ху кар'єрної самореалізації та справжнього людського щастя в особистому житті.

Для дипломантів звучали пісні, побажання, виконували танцювальні номери. Не обійшлося свято без Діда Мороза і Снігуроньки, які в подарунок принесли із собою конкурси, вікторини і, звичайно, підтримували веселий настрій цього дня.

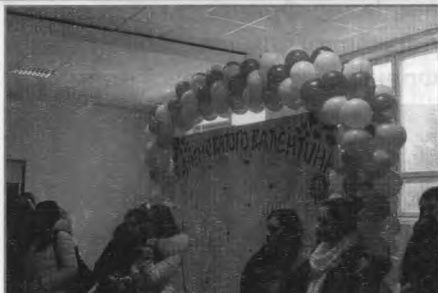
Вважається, що батьки в рідній домівці ставлять дитину на ноги, у школі вчать її ходити, а у вищому навчальному закладі вказують шлях і настановляють, як по ньому дійти до мети. Саме тут початківці знаходять собі рідних за духом людей, з якими дивляться у спільний напрям і доповнюють одне одного не лише в певному роді діяльності, а й упродовж усього життя.

Отже, побажаємо нашим агрохімікам і ґрунтознавцям твердої непохитної ходи на вершину самореалізації, здійснення задумів, творчих планів, мрій та сподівань. Нехай здобутий фах буде плідно використаний ними для утвердження як спеціалістів, на славу Божу та на користь нашої держави України.

Леся Палагіцька

СТУДЕНТИ СВЯТКУЮТЬ

День закоханих і щасливих

«Одноманітність та сірість швидко набридають!» Хто ж, як не студенти, можуть підтвердити ці слова? Студенти – це молодь, і їм страшенно кортить побачити щось новеньке і цікаве. Вже з початку нового семестру вони чекають якихось масових заходів та цікавих дійств. Тож профком студентів завжди готовий тішити та розвеселити вас різними заходами.

Найперше свято в лютому це, звичайно, ДЕНЬ УСІХ ЗАКОХАНИХ! Це свято кожен бажає провести належним чином. Бо День закоханих – чудовий день, коли можна освідчитися у своїх почуттях. І не так вже й важливо, а чи вперше, чи вдруге, в тисячний або мільйонний раз. І як би хто не ставився до святкування Дня закоханих, усі помічають, що цей день – особливий і чарівний. Усе навколо ніби піднесене, таємниче, зачароване. Усі закохані День Святого Валентина очікують з трепетом, а ті, кого це світле почуття ПОКИ ЩО обійшло – з надією і вірою. І, звісно, хочеться підкреслити цей день ще й цікавим дійством.

До святкування Дня всіх закоханих профком студентів та підрозділи профбюро провели цілу низку заходів в університеті. Ще перед цим днем було влаштоване свято під назвою «Швидкі побачення», де дівчата та хлопці могли поспілкуватися один з одним по черзі протягом трьох хвилин, після чого пари, які співпали, мали можливість відвідати виставу «Ромео і Джульєта».

З самого ранку, перед парами, у холі гуманітарного корпусу відбувся флешмоб «Free hugs» («Безкоштовні обійми»). Участь взяли студенти різних факультетів. Попередньо домовлені люди стояли в холі з табличками в руках, на яких були написи «ОБІЙМИ МЕНЕ», «БЕЗКОШТОВНІ ОБІЙМИ», «Free hugs». А студенти, які заходили в університет, мали можливість отримати парочку приємних і теплих обіймів. Реакція в людей була досить цікава та певною мірою кумедна. Не всі розуміли відразу, що це відбувається, бо був ранок і не кожен ще прокинувся. Вже перед парами від самих дверей нашої alma mater студенти отримали заряд позитиву на цілий день.

Помріявши дві пари в День закоханих, студенти могли зробити співочу розрядку. Бо після другої пари відбувалося КАРАОКЕ НА ПЕРЕРВІ. Відомо, що освідчитися в коханні або просто зробити коханій людині сюрприз через пісню – непоганий спосіб. Глядачі мали можливість отримати музичне вітання, а учасники ще й мали чим пообідати. Курка, яйця та цукерки знадобилися, мабуть, на святкову вечерю. А квитки, які отримала учасниця I туру Горук Галина, доповнили романтичний вечір у драмтеатрі на сентиментальній виставі «Ромео і Джульєта». Переможницею караоке стала студентка V курсу Інституту філології – Ольга Карп'юк (отримала флешку, ну і грошеньт назбирала).

А також відбувалася акція «Знайди свою половинку». Попередньо роздали пронумеровані сердечка. Хлопцям синього кольору, а дівчатам – червоного. Якщо номери у хлопця та дівчини співпали, то вони виграли приз, ставши на цей день парою.

Хто не дуже сміливий та роз-

кутий, мав змогу розповісти про свої почуття на стіні кохання, яку влаштували в холі університету. Цікаві зізнання та привітання шукайте в новому журналі Prof.com.

На факультетах/інститутах відбувалося святкування різного типу. Стіни кожного підрозділу прикрашені газетами привітань. У деяких підрозділах також була своя стіна кохання. Звісно, там вже вужче коло людей. І якщо дуже захотіти, можливо вирахувати, хто ж ця загадкова людина, яка зізналася вам у коханні таємно. Корпуси прикрашені різними сердечками, привітаннячками і т.д., що допомагало відчути романтичний дух свята. Аби передати святковий настрій, на кількох факультетах протягом цілого дня грала романтична музика. Також студенти кожного факультету/інституту мали можливість не тільки таємно привітати, а ще й кинути в поштову скриньку Амура «валентинку», яку пізніше він передавав потрібній людині. Амур працював не тільки в університеті, а й у гуртожитках.

А на завершення свята деякі підрозділи організували святкову дискотеку та конкурси.

Пам'ятайте! Потрібно цінувати кожну мить, проведenu з коханою людиною. Ніколи не соромтеся своїх почуттів. Краще щаслива людина, бо відверта, ніж нещасна, бо несмілива!!!

Іванна Струтинська,
студентка IV курсу філологічного факультету

ПРО ЗАСЛУЖЕНІ НАГОРОДИ

Лауреати премії імені Володимира Полека 2012 року

25 грудня 2012 року відбулося урочисте вручення нагород лауреатам премії імені Володимира Полека.

Заступник голови обласної державної адміністрації Роман Іваницький та начальник управління культури облдержадміністрації, заступник голови комісії з присудження премії Володимир Федорак привітали лауреатів із заслуженою нагородою, оголосили рішення комісії з призначення премії імені Володимира Полека та вручили почесні знаки і дипломи.

Слід зазначити, що всі лауреати – викладачі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

МАРЧУК
Василь Васильович

Заслужений діяч науки і техніки України, відмінник освіти України, доктор історичних наук, професор політології, академік УАПН, завідувач кафедри політології Інституту історії і політології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, директор Прикар-

патського центру політичних та євроінтеграційних досліджень, керівник «Академії європейської демократії», учений секретар секції філософії та історії Наукової ради Міністерства освіти і науки України, член експертної ради ВАК України.

Почесний доктор Ужгородського національного університету. Член НТШ імені Тараса Шевченка, член Івано-Франківської обласної організації Спілки краєзнавців України.

Професор В. Марчук є засновником історико-політологічного напрямку в українській політологічній науці з питань дослідження етнополітичних і етноконфесійних процесів Прикарпатського регіону. Він очолює наукову школу з етнополітології. В рамках цього напрямку підготовлено 15 кандидатських дисертацій і розроблено ряд всеукраїнських і міжнародних проєктів.

Покутянин за народженням (с. Торговиця Городенківського району), Василь Марчук відданий своєму краю, шанує і популяризує його духовні та культурні традиції. За його ініціативи й активної участі започатковано проведення культурно-мистецького Покутського фестивалю, у м. Городенка засновано етнографічний музей Покуття, підготовлено до друку та видано 2010 року історико-етнографічне видання «Покуття».

Професор В. Марчук нагороджений багатьма відзнаками, а також ювілейними медалями, зокрема срібною медаллю до 10-ї річниці Незалежності України, медаллю до 2000-ліття Різдва Христового, медаллю «За заслуги перед Прикарпаттям» III ступеня, Подякою Президента України, почесними грамотами Міністерства освіти і науки Укра-

їни, Івано-Франківської обласної державної адміністрації та Івано-Франківської обласної ради.

ПАНЬКІВ
Михайло Ілліч

Михайло Ілліч Паньків народився в с. Вербівці Городенківського району Івано-Франківської області. Навчався на історичному факультеті Івано-Франківського пединституту. Працював учителем історії в Чернелицькій середній школі Городенківського району, у Івано-Франківському краєзнавчому музеї науковим працівником, завідувачем відділу історії, заступником директора з наукової роботи, директором музею.

Займаючи керівну посаду, М. Паньків не полишав наукову роботу. 1987–1989 рр. під його керівництвом археологи Б. Томенчук та Б. Василенко провели археологічне обстеження території області, внаслідок чого виявлено 1405 археологічних пам'яток та видано «Реєстр пам'яток археології Івано-Франківської області». Постійно брав участь у етнографічних польових дослідженнях Прикарпаття, друкував статті в наукових журналах з питань етнографії, музеєзнавства

ЗАСЛУЖЕНІ НАГОРОДИ

Лауреати премії імені Володимира Полека 2012 року

і пам'яткознавства. 1989 року в Інституті фольклору та етнографії Білоруської АН (м. Мінськ) М. Паньків захистив кандидатську дисертацію «Сім'я і сімейний побут на Покутті (друга половина XIX – 70-ті рр. XX ст.)». Під його керівництвом та за активної участі музей щороку організовував 30–35 виставок та дві–три наукові конференції з проблем археології, краєзнавства та етнографії. Від 1991 року з ініціативи директора розпочався випуск «Наукових записок Івано-Франківського краєзнавчого музею».

М. Паньків працює доцентом кафедри етнології і археології Інституту історії і політології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. За час педагогічної роботи він розробив 16 дисциплін. На території Івано-Франківщини організував понад 10 музеїв та є автором понад 20 музеїв.

КОРОЛЬКО
Андрій Зіновійович

Андрій Королько народився в с. Заболотів Снятинського району Івано-Франківської області. Він історик, краєзнавець,

редактор. Закінчив з відзнакою історичний факультет Прикарпатського університету імені Василя Стефаника.

У середині 1990-х років розпочав науково-пошукову діяльність. 2002 року захистив дисертацію «Громадсько-політична та наукова діяльність Антона Петрушевича» на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук. Від 2001-го працює на кафедрі історії України Інституту історії і політології. Від 2010 року навчається з відривом від виробництва в докторантурі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Від липня 2008 р. – учений секретар спеціалізованої вченої ради Д 20.051.05 Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) історичних наук. Протягом 2005–2010 рр. – член журі науково-дослідницьких робіт Малої академії наук України, III і IV етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад з історії, II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади.

Автор понад 50 наукових і навчально-методичних публікацій. Брав участь у роботі 20-ти міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференцій. Головний редактор колективної монографії «Покуття. Історико-етнографічний нарис». Лауреат літературно-мистецької премії імені Марка Черемшини в номінації «Література, науково-дослідницька робота». Лауреат конкурсу «Молодий учений року» Івано-Франківської ОДА та Івано-Франківської обласної ради (2011).

Сфера наукових зацікавлень

– історична наука в Галичині другої половини XIX – початку XX ст., суспільно-політичні й етнокультурні процеси на Покутті.

ВЕЛИКОЧИЙ
Володимир Степанович

Народився в м. Городенка Івано-Франківської області. Доктор історичних наук, професор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Після закінчення навчання працював педагогом-організатором загальноосвітньої школи-інтернату № 1 та вчителем історії ЗОШ №12 м. Івано-Франківська. 1995–1997 рр. – співробітник відділу регіональних проблем Інституту політичних та етнонаціональних досліджень НАН України і Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. 1997–2001 рр. – начальник наукового відділу Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. 1999-го захистив дисертацію «Історія ЗУНР: джерела до вивчення державного будівництва» на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.06 «Істо-

ЗАСЛУЖЕНІ НАГОРОДИ

Лауреати премії імені Володимира Полека 2012 року

ріографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни. 2002 року рішенням ВАК України йому присуджено вчене звання доцента кафедри історіографії і джерелознавства.

2001–2003 рр. – помічник ректора Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. У 2003–2005 рр. – проректор з міжнародного співробітництва, від вересня 2003-го – директор Інституту туризму і менеджменту цього ж університету за сумісництвом.

Від 01.03.2005 р. і до сьогодні – директор Інституту туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

2010 року захистив дисертацію «Українська історіографія суспільно–політичних процесів у Галичині 1914–1919 років: умови становлення, етапи розвитку, особливості» на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук у Інституті історії України Національної академії наук України за спеціальністю 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни». Цього ж року його призначили на посаду професора кафедри історіографії і джерелознавства Інституту історії і політології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Від 2010-го очолює кафедру туризмознавства і туристичних спеціалізацій Інституту туризму цього ж університету.

Нагороджений орденом Святого Володимира III ступеня УПЦ КП, відзнакою Державної туристичної адміністрації України «Почесний працівник туризму в Україні», нагрудним знаком Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти Укра-

їни» (2008), його неодноразово нагороджували органи місцевої влади та самоврядування, Посольство Республіки Польща в Україні.

КОВАЛЬ
Ігор Михайлович

Народився в с. Реклинці Сокальського району на Львівщині. Український історик, археолог і педагог. Закінчив історичний факультет Львівського університету (1982) з відзнакою. У студентські роки працював у складі археологічної експедиції, що досліджувала княжий Галич. Працював у Галичі та районі – старшим науковим співробітником Крилоського краєзнавчого музею, кореспондентом газети «Прапор Перемоги», педагогом Бринської школи, директором Вікторівської і Крилоської восьмирічних шкіл, завідувачем відділу освіти Галицької райдержадміністрації, заступником генерального директора з наукової роботи Національного заповідника «Давній Галич», формував експозиції багатьох музеїв. Від 1999 року його життя і творча діяльність

пов'язані з Івано-Франківськом, де він викладає біблійну, християнську, церковну археологію, культурологію і релігієзнавство у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Теологічній Академії /УГКЦ/, Духовному інституті /УПЦ КП/, редагував газету «Голос церкви».

Працюючи заступником начальника управління освіти і науки ОДА, опублікував енциклопедичний довідник «Вчені Прикарпаття» (2003). Досліджує археологію та культуру княжого Галича і Галицько-Волинської держави. На території Галича і Волині відкрив десятки невідомих археологічних пам'яток, найвизначніша з яких – фундаменти літописної Іванівської церкви другої половини XII ст. Головний редактор наукових видань, автор навчальних посібників і підручників для студентів вищих навчальних закладів. Має понад 300 наукових і науково-популярних статей, 20 окремих видань.

Його обирали головою обласного ТУМ «Просвіта» імені Тараса Шевченка. Лауреат обласних премій: імені Марійки Підгірянки, імені Памви Беринди, імені Івана Вагилевича. Відмінник освіти України. Нагороджений Почесним знаком на честь 2000-ліття Різдва Христового, медаллю «Найкращий науковець року» голови Івано-Франківської ОДА та голови обласної ради, грамотою Верховного архієпископа Києво-Галицького Любомира Гузара.

2007 року Ігор Коваль захистив кандидатську дисертацію «Наукова та громадська діяльність Ярослава Пастернака (1913–1969)», виконану під керівництвом професора Володимира Грабовецького.

УЧНІ ФРАНКОВОЇ ШКОЛИ

До 150-річчя з дня народження письменниці Климентини Попович

Помітною постаттю в українській літературі XIX – першої половини XX століть є письменниця Климентина Попович. Народилася вона 3 лютого 1863 року в бойківському селі Велдіж (тепер Шевченкове) Долинського району в сім'ї вчителя. Здобувши у Львові середню освіту, вона деякий час працювала народною вчителькою в селах Жовтанці та Честин коло Львова.

1890 року, одружившись зі священником Омеляном Боярським, К. Попович переїжджає на Буковину, де жила десять років. Після того майже тридцять п'ять літ прожила із сім'єю в селі Новосілка–Костюкова біля Заліщик на Тернопільщині. Завантаженість родинними обов'язками не сприяла розвитку творчих інтересів письменниці.

Климентина Попович належить до плеяди галицьких письменниць та працівниць на ниві культури й освіти, діяльність яких пов'язана з боротьбою за емансипацію жінки. Як і її сучасниці Наталія Кобринська та Уляна Кравченко, вона виступала зі своїми творами на сторінках часописів і газет у 80-х роках XIX століття. Подібно до згаданих товаришок по перу, Климентина Попович завдячує своїм творчим розвитком Івану Франкові, який друкував її твори в редактованих ним виданнях, постійно піклувався про літературний талант письменниці. Саме за-

вдяки його допомозі К. Попович успішно вийшла на літературну ниву.

Творча спадщина Климентини Попович складається з віршів, поеми «Звичайна історія», оповідань, нарисів, а також спогадів про Івана Франка та Наталію Кобринську.

На щастя, письменниця зберегла дорогоцінні для неї й для всіх шанувальників великого Каменяра його листи. Вони містили багато порад з науки віршування, підказували, що треба читати сільській учительці для духовного розвитку.

Поезії Климентини Попович можна поділити на три тематичні групи. Спочатку слід згадати твори, в яких звучать соціально-побутові мотиви: «Чого я бажаю?», «Покинь», «В зимі», «Вічна любов», «Коби мені крильця мати», «Чого вона хоче, ся грізна мара?», «Чому ми бідні?», «Хліба кришина», «Звичайна історія», «Що стоїть більше?», «Колись і нині», «Зима».

Окрему групу становлять поезії з філософськими мотивами: «Лишень в бажанню», «Стоїть умерти», «Де Бог мій?», «Ілюзії», «Не зривай квітки», «Померлому другові», «З осінніх дум». Зокрема, у вірші «Де Бог мій?» поетеса приходить до висновку, що Бог – це сила, яка тримає світ у вічному ладі, це правда й надія на нове, краще життя. Аналогічні питання порушено і в інших творах.

Нарешті, значну групу творів

Климентини Попович становить інтимна лірика. Сюди входять вірші «Мусиш любити!», «Веснянка», «Дармо, орле, залітаєш», «Де ж то сонце?», «Мрії мої крилатії», «Ой полечу, ой полечу» тощо.

Йдучи за порадами І. Франка, К. Попович пробувала сили і в прозі. До нас дійшли її оповідання «Не судилось», «Епізод з життя», «Сільські політики», «Від весілля до похоронів», «Мороз-душогуб», «Фіаско панни Марцельки». Тематика оповідань письменниці почерпнута з побуту того середовища, яке вона добре знала, бо довгий час жила в ньому, тому вони переконують читача автентичністю реалій.

Климентина Попович пронесла через усю творчість любов до свого приниженого впродовж багатьох століть народу, переймалася його болями і радощами. Твори, що вийшли з-під пера письменниці, дають право захищати її до здібних учнів І. Франка.

У 80-х роках XX століття до 125-річчя з дня народження К. Попович на її батьківщині в селі Шевченкове Долинського району відкрито в її честь меморіальну дошку. У цьому ювілейному році варто було б подібним чином вшанувати пам'ять про неї в населених пунктах Львівщини, Тернопільщини та Буковини, де вона жила і працювала.

Василь Бурдуланюк,
доцент кафедри історії
України

День рідної мови

Любомир Кліщ

Моя потіхо і невтомо,
Моя сопілко голосна,
Вкраїнська рідна, ніжна мово,
Дзвениш з слов'янського гнізда.
Ріко розвеснева словесна!
Незмірним дивом осяйна.
Землі оновлення, воскресла
Пророчим словом Тараса.

Джерел невтомних переливом
З віків хлюпочеш глибини.
Чи ж треба бути більш щасливим,
Ніж слова твого осягти?
Хвилює радість незборима,
П'янить щохвилі без вина.
Не знав я пращурів живими,
З'єднала нас лиш ти одна.

Бо ти як велич, рідна мово,
(Вони жили в свої віки),
Але єдиним спільним словом
Сягли твоєї глибини.
Ота глибінь—людська потреба
Вклонялись звуків й слів красі.
Якби були коліна в неба
Й воно вклонилося б тобі!

З ІСТОРІЇ СТАНОВЛЕННЯ УНІВЕРСИТЕТУ

Літопис профспілкової організації Прикарпатського націо

Продовжуємо друкувати «Літопис профспілкової організації Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у 1940-1980 рр.», підготовлений директором Музею історії університету та освіти на Прикарпатті Юрієм Угорчаком.

У жовтні 1976 року на XXI звітно-виборній профспілковій конференції підведено підсумки роботи профкому за 1974-1976 рр. Дано аналіз академічної і наукової роботи викладачів і студентів, ідейно-виховної, громадсько-корисної, культурно-масової роботи, покращення житлово-побутових умов.

У цей час в інституті навчалося 2345 студентів, з них 1070 проживало в гуртожитках. З 250 викладачів 7 мали наукові ступені докторів наук, професорів, 106 – кандидатів наук, доцентів. Успішність студентів за літню екзаменаційну сесію становила 97,3%. 86% студентів взяли участь у VI Всесоюзному конкурсі студентських наукових робіт, 56 робіт надіслано на Республіканський конкурс, 16 студентів взяли участь у виконанні господарсько-договірних робіт і виконали їх на суму 2 тис. крб., 13 студентів у співавторстві з викладачами опублікували наукові праці. Понад 600 студентів вели виховну роботу з дітьми, понад 700 студентів були дружинниками. В цей час профком займався також організацією громадсько-корисної роботи студентів. У 3-му трудовому семестрі 12 трудових загонів (понад 500 чол.) освоїли більше як 900 тис. капіталовкладень. Кожного року студенти працювали на будівництві нового гуртожитку інституту на 900 місць, у колгоспах Городенківського району, на прибиранні міського парку, на суботниках.

Центральний корпус інституту з вул. Шевченка, 1975 р.

«Помогите Красной Армии тем, чем только можете помогать каждый».
В. И. ЛЕНИН

ДИПЛОМ

Министерство культуры СССР,
Центральный комитет профессионального союза работников культуры

НАГРЖДАЮТ

Коллектив Учено-Фронтовского педагогического института им. В. Стефаника

за активное участие во Всесоюзном общественном смотре культурно-шефской работы в Вооруженных Силах СССР, посвященном 30-летию ПОБЕДЫ советского народа в Великой Отечественной войне

Диплом Министерства культуры СРСР та Центрального комітету профспілки працівників культури за активну участь колективу педінституту у Всесоюзному огляді культурно-шефської роботи у Збройних силах СРСР, 1975 р.

Передача республіканського телебачення «Інтерклуб»

Профком проводив значну культурно-масову роботу. Активно діяли народний вокально-хореографічний ансамбль «Верховинка» (керівник В.О. Їжак, балетмейстр Б.В. Стасько), вокально-інструментальні ансамблі «Росинка» (керівник Х.О. Железняк), «Гуцулочка» (керівник Г.Ф. Кушнірук), «Опришки» (керівник Б. Данилишин), хор викладачів «Явір» (керівник В.О. Їжак), «Легінь», симфонічний і духовий оркестри та ін. У цей період у художній самодіяльності інституту брали участь понад 700 студентів, викладачів і працівників. У 1976 році дано 96 концертів, ансамбль «Опришки» зайняв I місце на конкурсі молодіжної пісні в м. Миколаєві.

Профком та профбюро факультетів організували культпоходи в драмтеатр та кінотеатри міста, поїздки у Львів, Ленінград, Москву. Проводили вечори, зустрічі з ветеранами війни і праці, бесіди за круглим столом.

Належну увагу профком приділяв житлово-побутовим умовам студентів, викладачів та працівників, піклуванню про їх здоров'я.

Із загальної кількості 2345 студентів 1070 іногородніх забезпечено проживанням у гуртожитках. Студентські ради очолювали в цей час у гуртожитку № 2 – Михайло Чернецький, у гуртожитку № 3 – Ніна Цирук, у гуртожитку № 4 – Володимир Ступінський.

З 1968 по 1976 роки інститут отримав 7 квартир, які були розподілені між викладачами та працівниками, що стояли на черзі. 12 викладачів вступили в кооператив.

1975 року профком видав майже тисячу путівок, включаючи санаторій-профілакторій «Здоров'я», в т.ч. 19 – у санаторії, 28 – у будинку відпочинку, 50 – туристичних.

З ІСТОРІЇ СТАНОВЛЕННЯ УНІВЕРСИТЕТУ

нального університету імені Василя Стефаника у 1940-1980 рр.

Коли 1970 року на матеріальну допомогу було виділено 1 тис. крб., то 1976 – 2500 крб. 2 тис. крб. виділено на дієтичне харчування для студентів.

Значну увагу профком приділяв спортивно-масовій роботі (голова комісії Я.І. Ступар). Організовували спортивні змагання між факультетами та академ-групами, зустрічі зі спортивними командами інших вишів України, туристичні походи. 243 студенти займалися у 18 групах спортивного вдосконалення. Щорічно в інституті проводили спартакіаду студентів з 12 видів спорту та спартакіаду "Здоров'я" з 4-5 видів спорту. За 1970-1975 рр. підготовано 56 спортсменів I розряду, 1965 – масових розрядів, 1126 – значкістів ГПО.

У профспілковій організації інституту налічувалося в цей час 2894 члени профспілки. З них 2354 – студенти, 250 – викладачі, 290 – працівники. На факультетах діяло 12 студентських та викладацьких профбюро і профбюро господарської частини. Добре працювали члени профкому: М.Г. Стельмахович, Т.М. Вільшук, В.П. Бібік, С. Волошин, Ф. Рошкевич, Л. Бойчук, Г. Шимоняк, І.П. Мамонова, П.О. Ласійчук, а також голови профбюро викладачів музпеду - В.І Зварун, філфаку - А.Ф. Мельничук; студентів: істфаку – Ярослав Мандрик, фізмату – Василь Гуцуляк, господарської частини – К.М. Пронін та ін.

1979 року на ХХІІ звітно-виборній профспілковій конференції було обрано новий склад профкому. Частково помінялися голови факультетських профбюро. Головою профкому переобрано М.В. Кушнірука, заступником – В.Ф. Яценюка. У склад профкому ввійшли: В.В. Грабовецький, І.П. Мамонова, Т.В. Вільшук, П.О. Ласійчук, В.І. Зварун, Г.П. Мазецький, М.М. Соля, П.В. Годованець,

Студенти педінституту на суботнику в парку ім. Шевченка, 1977р.

Івано-Франківський державний педагогічний інститут
ім. В. С. Стефаника

квітня 16 1978 року

проводить

«ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ»

для випускників середніх шкіл,
робітничої та колгоспної молоді
міста й області

Юнаки і дівчата!

Ви ознайомитесь з учбовими аудиторіями, кафедрами, лабораторіями, зустрінетесь з провідними вченими інституту, дізнаєтесь про історію інституту, його наукові досягнення та успіхи в підготовці вчителів загальноосвітніх шкіл.

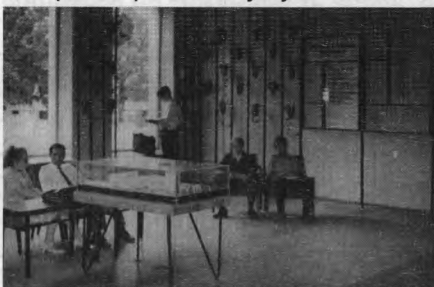
Збір об 11 годині в актовому залі
інституту по вул. Шевченка, 57.

Ректорат.

Оголошення про День відкритих
дверей у педінституті, 1978 р.

Першого вересня 1978 р. Слово має ректор інституту О.Устенко

У вестибюлі педінституту, 1978 р.

Будівництво навчального корпусу
інституту, травень 1979 р.

В.М. Бойчук, П.Ю. Сисак, О.В. Аронець, І.Д. Павлів, Г.В. Карачко, В.Й. Коротай, В.М. Жилюк, Л.В. Гребенюк, Н.В. Григірчик, М.І. Бабійчук, О.П. Парій, В.Д. Доронюк, М.А. Рувінський, А.Ф. Мельничук, Р.П. Коцкович.

У результаті звітно-виборних зборів факультетських профбюро головами профбюро були обрані:

головою профбюро викладачів фізмату – М.А. Рувінський;
головою профбюро студентів фізмату – Т.Т. Поморяну;
головою профбюро викладачів істфаку - М.М. Рехтман;
головою профбюро студентів - істфаку- Б.Г. Хруслов;
головою профбюро викладачів фак-ту іноземних мов – М.М. Полужин;

головою профбюро студентів фак-ту іноземних мов С.І. Швед;
головою профбюро викладачів фак-ту підготовки вчителів початкових класів – Р.П. Коцкович;
головою профбюро студентів - фак-ту підготовки вчителів початкових класів Г.М. Дум'як;
головою профбюро викладачів філфаку – А.Ф. Мельничук;
головою профбюро студентів - філфаку М.М. Бандура;
головою профбюро викладачів музпеду – В.Д. Доронюк;
головою профбюро студентів музпеду О. Руснак

На порядок денний засідань профкому виносили питання навчально-виховного процесу, трудової дисципліни, оздоровлення та культурного відпочинку студентів, викладачів і працівників, організації соціалістичних змагань та підведення їх підсумків, розподіл квартир і місць у гуртожитках, легкових автомобілів, виділення путівок, відзначення кращих профактивістів.

Продовження в наступному
номері

ПРЕЗЕНТАЦІЯ НАУКОВОЇ КНИГИ

Нові релігієзнавчі дослідження

У приміщенні Обласної наукової бібліотеки імені Івана Франка відбулася презентація дев'ятого тому десятитомного видання «Релігія і церква в історії української діаспори» за редакцією професора А. Колодного. Ця книга є спільною працею Інституту релігієзнавства Національної академії наук України імені Григорія Сковороди з викладачами кафедри релігієзнавства, теології і культурології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. На зустрічі були присутні безпосередні учасники створення книги, почесні гості, професори, викладачі, студенти та всі охочі долучитися до цієї історичної справедливості, яка висвітлена в цій праці.

«Сьогодні ми полинемо з вами у спогади про тих, хто залишив Україну, але своїм розумом, своєю працею в еміграції створили те підґрунтя для незалежності України, на яке нині опираємось і ми», – такими словами відкрила цей захід заступник декана з виховної роботи філософського факультету, доцент кафедри релігієзнавства, теології та культурології Лілія Борисевич, а вдалим доповненням до них були ностальгічні пісні народного артиста України Володимира Піруса, заслуженої артистки Ольги Молодій та студентів філософського факультету.

Першим до слова був запро-

шений ректор Івано-Франківської духовної академії, владика Софрон Мудрий, який поділився своїми спогадами про багатолітню еміграцію, духовну та виховну діяльність на чужині.

Одним із творців та ініціаторів цього видання є завідувач відділу історії релігії та практичного релігієзнавства Інституту філософії імені Григорія Сковороди НАН України, доктор філософських наук, професор Л. Филипівич, яка є також професором Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. «Ця книга як своєрідна енциклопедія, оскільки принцип, який покладений в неї, є більш енциклопедичним, ніж науково-дослідницьким. Задум її створення вперше виник ще в далекому 1994 році, а основною ідеєю стало зосередження на історії церков, які найбільше розвивалися за кордоном. Звісно, найбільшою релігійною діаспорою є греко-католицька», – зазначає авторка.

Над книгою також працювали А. Колодний, С. Кияк, Т. Беднарчик, О. Ярмусь, Т. Гринчишин.

«Діяльність української діаспори мала велике значення для усвідомлення своєї національної та релігійної ідентичності, адже саме вона розбудувала українські храми за кордоном. Ця книга розповідає про те, як українці далеко за межами своєї батьківщини зуміли зберегти і поширити

релігійні традиції свого народу», – зазначив завідувач кафедри релігієзнавства, доктор філософії і теології Святослав Кияк.

Виступали також начальник управління культури Івано-Франківської обласної державної адміністрації Володимир Федорак, професор Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету Ганна Карась, доцент кафедри релігієзнавства, теології та культурології В. Фіглевський та директор Обласної наукової бібліотеки імені Івана Франка Л. Бабій.

Присутні мали змогу переглянути останні представлені видання з проблем релігієзнавства теології і краєзнавства.

Івано-Франківськ – перше місто, де презентували дев'ятий том десятитомного видання циклу «Історія релігії в Україні».

У цьому томі розглядається особливість і виняткова значимість релігії й Церкви в історії української діаспори, у збереженні та формуванні в неї саме української національної ідентичності. Показано роль у цих процесах українського греко-католицизму, православ'я, українських протестанських спільнот, різних різновірських течій. Діаспора дала українству таких велетів національного духу, як митрополити Іларіон Огієнко та Йосиф Сліпий, учитель Лев Силенко, знаних богословів різної конфесійної визначеності – С. Ярмуса, І. Музичку, І. Шевціва, І. Ортинського, Д. Блажейовського, талановитих істориків церковного життя – І. Власовського та Ю. Мулика-Луцика, літератора С. Фостуна та ін.

Книга розрахована на фахівців-релігієзнавців, служителів українських спільнот, викладачів релігієзнавчих дисциплін, богословів та масового читача.

Юлія Гомеляк

НА ТЕМУ ДНЯ

Зустріч із керівництвом університету

Вибираючи професію, абітурієнти здебільшого керуються порадами близьких людей, особистими уподобаннями, рідше – потребою держави у спеціалістах того чи іншого профілю. Вступивши до вишу, студенти часто перекваліфіковуються, здобувають паралельно ще одну спеціальність. Для полегшення вибору студентів, а також з метою створення «елітарних груп» студентів та аспірантів для проведення фахових досліджень, розробки інноваційних проектів для міжнародних грантових програм у стінах Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відбулася зустріч ректора університету, професора Ігоря Цепенди та проректора з науково-педагогічної роботи Володимира Чобанюка зі студентами, аспірантами, науковими співробітниками наукової школи професора Володимира Луцка і професорсько-викладацьким складом кафедри біохімії і біотехнології Інституту природничих наук. Особливістю таких груп, окрім фахового навчання, є посилене освоєння англійської мови та стажування у провідних лабораторіях європейських університетів.

Ректор університету зазначив: «Продовжуємо створювати всі можливі способи покращення роботи над новітніми проектами, що

допомагають удосконалювати наукові досягнення в навчальному закладі. Відбувається робота з формування навчальних планів. Ми на добрій дорозі створення нових проектів роботи інституту. Маємо наочні результати, які засвідчують високу кваліфікованість спеціалістів кафедри. Сьогодні на кафедрі біохімії працюють 3 доктори, 7 кандидатів, 8 аспірантів і здобувачів. У подальших планах удосконалення навчального процесу є запрошення для читання лекцій з окремих предметів іноземними мовами, таким чином підвищиться не тільки якість знань, а й можливість ширшого застосування фаху. Тепер для студентів, які мають бажання поглиблювати знання іноземних мов, ректорат створює всі оптимальні для цього можливості. Практика створення елітарних груп є звичною для європейських університетів. Їх основний принцип: з одного боку – дати знання, а з іншого – інтенсивно працювати з групами студентів, що мають прагнення до знань, можуть реалізувати себе в науковій діяльності та серйозних проектах виробничого характеру...».

Виступив також завідувач кафедри біохімії і біотехнології, професор Володимир Луцка. У своєму зверненні представив презентацію кафедри, у якій дав відповідь на найпоширеніші питання в першу

чергу абітурієнтів, наголошував на тому, що працевлаштовуються випускники не тільки в середніх, а й у вищих навчальних закладах, хімічних лабораторіях та ін. Володимир Іванович зазначив, що протягом навчання студенти беруть участь у конференціях, школах і воркшолах, де мають можливість поспілкуватися з іноземними науковцями. Наголосив на широких можливостях студентів кафедри біохімії і біотехнології отримати диплом не лише Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, але й одного з провідних вищих навчальних закладів Центральної та Західної Європи.

Ректорат університету пообіцяв активно сприяти в підтримці нових розробок і напрямків співпраці кафедри біохімії та біотехнології з провідними університетами світу.

Присутні студенти, абітурієнти, викладачі та гості мали можливість отримати вичерпну інформацію та задавати питання виступаючим.

Наприкінці заходу зі здобуттям наукового ступеня привітали Людмилу Лозинську, яка є кандидатом біологічних наук Прикарпатського національного університету та науковим співробітником кафедри біохімії та біотехнології Лунського університету (Швеція).

Леся Палагіцька

ПРЕ НОВИНИ УНІВЕРСИТЕТУ

Коротко про інші важливі події

Формування репродуктивного здоров'я молоді - педагогічна проблема

На факультеті фізичного виховання і спорту організовано науковий проект "Формування культури репродуктивного здоров'я студентської молоді Прикарпаття". У програмі проекту передбачено тренінгові заняття, лекції провідних науковців галузі, лікарів, представників різних релігій, обговорення проблемних ситуацій виховання. Нещодавно у приміщенні Будинку вчених відбулося перше заняття психологічного тренінгу "Культура формування репродуктивного здоров'я". З привітальним словом до учасників тренінгу звернувся заступник декана з наукової роботи факультету фізичного виховання і спорту, кандидат психологічних наук, доцент Сергій Курилюк, який окреслив наукову доречність даного заходу та перспективність вивчення проблематики здоров'я молодих людей.

За словами Сергія Курилюка, «погіршення в молоді стану здоров'я, в тому числі репродуктивного, зумовлено комплексом медичних, педагогічних та соціальних факторів. Разом з тим у навчальних закладах система профілактики порушень репродуктивної сфери є недосконалою, вона потребує значних змін, приведення у відповідність та узгодженість з вимогами часу». Зазначене вказує на необхідність пошуку шляхів протистояння шкідливим звичкам серед підлітків та молоді, використовуючи для цього усі можливі засоби, в тому числі засоби фізичного виховання і спорту.

У студентів Юридичного

інституту з'явилась можливість навчатись у найстарішому університеті Європи - Ягеллонському університеті (Краків, РП)

Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та юридичний факультет права та адміністрації Ягеллонського університету підписали договір про співробітництво. На сьогодні реалізація договору підкріплена спільною роботою над двома проектами, а саме: "Школа польського і Європейського права" і "Наукові візити до Польщі". В межах першого проекту передбачається організація навчання, проходження окремих курсів загальноєвропейського та польського права для студентів і аспірантів Юридичного інституту із забезпеченням практики за окремою квотою в адвокатських, нотаріальних конторах, банках Польщі з перспективою подальшого працевлаштування.

Другий проект стосується стажування студентів і науковців Юридичного інституту терміном від 2 до 4 місяців у польських наукових осередках (Варшавському, Ягеллонському і Любелському університетах) з покриттям коштів і організацією перебування в рамках дотацій від Міністерства закордонних справ Польщі.

Загалом, основними напрямками співпраці стануть:

- обмін викладачами, вченими, дослідниками, студентами та співробітниками;
- обмін науковою інформацією, доповідями і публікаціями;
- організація наукових конференцій, семінарів, навчальних курсів;
- фінансування і реалізація

дослідницьких проектів.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника оголошує конкурс на заміщення вакантних посад

Особи, які бажають взяти участь у конкурсі, подають заяву на ім'я ректора університету. Особи, які не є працівниками університету, до заяви додають такі документи: особистий листок з обліку кадрів, автобіографію, копії дипломів про повну вищу освіту, науковий ступінь, атестат про вчене звання, список наукових, навчально-методичних праць та винаходів.

Термін подачі заяв – до тридцяти днів з дня публікації оголошення.

Кваліфікаційні вимоги:

директора навчально-наукового інституту післядипломної освіти та дистанційного навчання – доктор наук, професор;

завідувача кафедри:

матеріалознавства та новітніх технологій – доктор фізико-математичних наук, професор, удостоєний почесного звання в галузі науки і техніки;

української літератури – доктор філологічних наук, професор;

професорів кафедр:

співу – професор або доцент, народний артист України;

матеріалознавства та новітніх технологій – доктор фізико-математичних наук, доцент;

соціальної педагогіки та соціальної роботи – доктор педагогічних наук або кандидат педагогічних наук, професор;

теорії та історії держави і права – доктор наук, професор або доцент;

НОВИНИ УНІВЕРСИТЕТУ

Коротко про інші важливі події

доцентів кафедр:
іноземних мов – три посади (дві посади – кандидати філологічних наук, стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 років, одна посада – кандидат педагогічних наук, стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 років);

мистецьких дисциплін початкової освіти – заслужений артист України, стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 років;

загального та германського мовознавства – кандидат філологічних наук, доцент, стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 років;

української літератури – кандидат філологічних наук, доцент, стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 років;

біології та екології – кандидат біологічних наук, доцент, стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 років;

політології – кандидат політичних наук, доцент, стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 років;

економічної кібернетики – кандидат фізико-математичних наук, доцент, стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 років;

загальної та експериментальної психології – кандидат психологічних наук, доцент, стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 років;

спортивно-педагогічних дисциплін – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 років;

теорії та методики фізичної культури і спорту – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 років;

старших викладачів кафедр:
географії і природознавства – стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 років;

театрального і хореографічного мистецтва – стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 років;

судочинства – стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 років;

теоретичної та прикладної економіки – стаж науково-педагогічної роботи не менше 5 років;

викладачів кафедр:
теорії та методики початкової освіти – стаж науково-педагогічної роботи не менше 2 років;

декоративно-прикладного мистецтва та етнодизайну – дві посади (стаж науково-педагогічної роботи не менше 2 років);

музикознавства та методики музичного виховання – заслужений артист України, стаж науково-педагогічної роботи не менше 2 років;

інформатики – стаж науково-педагогічної роботи не менше 2 років;

асистентів кафедр:
французької філології – стаж науково-педагогічної роботи не менше 1 рік;

лісознавства – стаж науково-педагогічної роботи не менше 1 рік.

Довідки за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, відділ кадрів (тел. 59-60-41).

Участь Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника в засіданні Робочої групи Національного Конвенту України щодо ЄС

У Національному інституті стратегічних досліджень відбулося сесійне засідання Робочої групи «Національного Конвенту України щодо ЄС» «Регіональний розвиток та політика згуртування» на тему: «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні: ініціативи ЄС та можливості для України». Участь у засіданні взяли посадовці міністерств та відомств, іноземних дипломатичних представництв, провідні вітчизняні та зарубіжні експерти, представники органів місцевого самоврядування і неурядових організацій. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника представляв проректор з міжнародного співробітництва та зв'язків з громадськістю професор Василь Марчук.

Під час засідання було розглянуто такі актуально важливі теми:

- Співробітництво Україна – ЄС у сфері регіонального розвитку: чи відповідає напрацьований потенціал практиці ЄС та інтересам України?

- Оцінка ефективності державної регіональної політики та можливості її «перезавантаження» в умовах трансформаційних перетворень у ЄС та в Україні.

- Ініціативи ЄС щодо підтримки формування платформи реалізації політики регіонального розвитку та інституційний потенціал програми «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні».

- Стимулювання економічного зростання на місцевому рівні – фундамент збалансованого регіонального розвитку в Україні.

Учасники засідання неодноразово підкреслювали, що провідну роль у реалізації євроін-

НОВИНИ УНІВЕРСИТЕТУ

Коротко про інші важливі події

теграційних прагнень України відіграють розробка та впровадження дієвої регіональної політики, досягнення сталого збалансованого регіонального розвитку. Це потребує узгодженої з європейськими орієнтирами політики ефективного регіонального управління.

У ході засідання Робочої групи Василь Марчук висвітлив представникам міністерств і відомств України, іноземним дипломатам та громадським діячам міжнародну діяльність Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Тішить, що результатом участі Василя Марчука в засіданні Робочої групи стали домовленості щодо проведення 12-13 квітня на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника наступного засідання Національного Конвенту України щодо ЄС.

Фахове видання "Гірська школа Українських Карпат" у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 54 від 25.01.2013 р. науково-методичний журнал "Гірська школа Українських Карпат", заснований Державним вищим навчальним закладом "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника", внесено до реєстру фахових наукових видань з педагогіки. Цьому важливому для розвитку педагогічних досліджень в університеті фактові передувала низка визнань журналу в інших країнах Європи. Так, Міжнародна організація стандартизації (ЮНЕСКО,

Париж) зареєструвала журнал як міжнародне видання в реєстрі ISSN-1994-4845 Highland School of Ukrainian Carpaty.

У Швейцарії, в столичному університеті м. Берн, Міжнародна наукова організація "Гірські ініціативи" "MRI", яка вивчає глобальні зміни в гірських регіонах усього світу, внесла до списку важливих сучасних досліджень науково-дослідний проект "Гірські школи: стан, проблеми, перспективи", який розробляє кафедра теорії та методики початкової освіти (завідувач кафедри, професор В.Д. Хрущ). Розробників проекту Міжнародна організація MRI визнала експертами з проблем сталого розвитку гірських регіонів в умовах глобалізаційних процесів.

Одним з напрямів проекту "Гірська школа" є наукова проблема "Розвиток особистості молодшого школяра в умовах гірського середовища". Друкованим органом проекту був регіональний журнал "Гірська школа Українських Карпат". 2011 року Державна реєстраційна служба України своєю постановою від 05.09.2011р. №18273 визнала статус журналу, як вітчизняне наукове видання.

До розробки проекту "Гірська школа" долучилися дослідники ряду країн Європи та інших країн світу: Польщі, Словаччини, Румунії, Канади, Куби, США. Так, 24-26 вересня 2013 р. у ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" відбудеться вже II Міжнародна спільна українсько-американська науково-практична конференція "Карпати-Аппалачі: формування особистості в контексті сталого розвитку гірських регіонів". Упродовж останніх п'яти років нау-

ковці університету беруть участь у щорічних Аппалачських читаннях, наукових конференціях, що відбуваються по чергово в різних університетах США. Цього року відбудуться вже 37-і Аппалачські читання.

З ініціативи координатора проекту "Гірська школа", директора коледжу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, професора Ю.М. Москаленка з українського боку і координатора з боку США – професора Дональда Едварда Девіса, вже п'ять років у складі Аппалачських читань працює окрема секція "Карпати – Аппалачі". За визнанням самих американців, це наймасовіша і найбільш визнана секція Аппалачських читань.

Проблеми гірських шкіл, що розробляються в університеті з ініціативи голови Івано-Франківської ОДА М.В. Вишиванюка, почали привертати увагу і місцевих органів влади. Так, питання господарсько-трудового та природо-охоронного виховання учнів гірських шкіл зацікавили відділи освіти Долинської та Рожнятівської РДА, з якими цього року планують укласти відповідні угоди.

Поважними є науковці з різних країн світу, що входять до складу редакційної ради, та ті, що публікуються на сторінках журналу. Серед них відомі вчені, дійсні члени Національної академії педагогічних наук України Д. Бех, В. Бондар, А. Богуш, В. Кузь, доктори і професори з багатьох університетів України та вчені зі США, Канади, Польщі, Словаччини тощо.

Головний редактор журналу – професор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Василь Хрущ,

ГОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

У дружби немає кордонів

Нещодавно до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника завітали високоповажні гості з Польщі, а саме: маршалек Малопольського воєводства Марек Сова та Генеральний консул Республіки Польща у Львові Ярослав Дрозд. З нагоди візиту Марек Сова прочитав лекцію студентам польської філології, міжнародних відносин та факультету іноземних мов університету. Мова йшла про особливості системи місцевого самоврядування в Польщі, досвід його реформування на шляху до євроінтеграції, розподіл влади в державі, систему державних установ. Польський гість також поділився даними про роботу у сфері охорони здоров'я, культури, спорту, а також відзначив співпрацю між Малопольським воєводством та Івано-Франківською областю.

«Україна – ключовий партнер Малопольщі, тому наша співпраця повинна розвиватися у всіх напрямках», – зазначив голова Малопольського воєводства. На завершення лекції Марек Сова люб'язно запросив присутніх відвідати Польщу і, зокрема, Малопольське воєводство.

За словами ректора університету, професора Ігоря Цепенди під час зустрічі також обговорювали питання щодо надання стипендій на навчання в Малопольському воєводстві для студентів, що мають польське походжен-

ня, розглядали питання обміну студентами, побудови Центру зустрічей студентської молоді України та Республіки Польща в селі Микуличин.

З нагоди святкування 25-літнього ювілею заснування Генерального Консульства Республіки Польща у Львові та приїзду високоповажних гостей, у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника було відкрито виставку «Традиції польської дипломатії та консульської служби». Виставка присвячена роботі польської дипломатичної консульської служби і польського консульського відомства у Львові.

Під час офіційного відкриття виставки високоповажний гість, Генеральний консул Республіки Польща у Львові Ярослав Дрозд, висловив подяку з приводу відкриття в Прикарпатському університеті такої важливої виставки, адже в ній представлено історію польської дипломатії, яка тісно співпрацювала зі своїми українськими сусідами.

Польська дипломатія формувалася після Першої світової ві-

йни в умовах становлення польської державності. На виставці можна оглянути збережені документи, міжнародні договори, інформацію з приватних та державних архівів, включаючи військовий період, фотоісторію. Значна кількість виставкових матеріалів присвячена історії польської консульської установи у Львові.

Ректор Прикарпатського національного університету Ігор Цепенда висловив вдячність за візит польських гостей та відзначив, що польська дипломатія є надзвичайно важливим партнером у відносинах двох сусідських держав. На підтвердження Ігор Євгенович підкреслив, що саме Польща була першою країною, яка визнала незалежність України.

Від імені громади Івано-Франківська міський голова Віктор Анушкевичус привітав присутніх студентів, викладачів і гостей зустрічі з цією визначною подією, яка, безумовно, є важливою не тільки для Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, але й для усього міста. Він поділився приємною новиною про заплановане відкриття Центру польської культури в місті Івано-Франківську, а також повідомив про намір встановлення пам'ятника на честь великого поляка, папи Івана Павла II в нашому місті.

Ліда Степанюк

СПОРТИВНА МОЗАІКА

У спорті, як і в житті, багато подій бувають приємні, а часом і навпаки, але від них нікуди і нікому не подітися. Ось таке воно – спортивне життя! Тому і хочемо з великою радістю привітати наших спортсменів і їх тренерів, які вкладають свій час і здоров'я, спільною працею підіймають імідж нашого університету як на всеукраїнських, так і на міжнародних спортивних аренах.

Напередодні нового року потішила своїм виступом Олена Сайко, студентка III курсу факультету фізичного виховання та спорту із зайнятим I місцем на Кубку світу із борстби самбо, який проходив з 1 по 3 грудня 2012 року в м. Казань.

А також вітаємо наших чарівних дівчат із волейбольної команди «Університет» Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та її тренерів Михайла Цапа та Ірину Цап із зайнятим I місцем на XI обласній Універсіаді з волейболу серед навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, яку проводи-

ли з 4 по 6 грудня 2012 року. Також і чоловічу волейбольну команду, яка в упертій та безкомпромісній боротьбі у фіналі здолала ІФНТУНГ. Наші вітання!

Вітаємо студентку, до перемог якої ми вже всі давно звикли, але завжди приємно чути, коли Віра Бобошко, яка навчається на IV курсі факультету фізичного виховання і спорту, перемагає знову і знову, із зайнятим I місцем на Кубку України з пауерліфтингу та I місцем на чемпіонаті України серед вишів, що проходив у рідних стінах для неї, в рідному місті Коломиї з 20 по 24 листопада 2012 року.

Нещодавно проходили змагання із настільного тенісу серед викладачів та студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Вже вдруге поспіль у важкій боротьбі завоював першу сходинку почесного п'єдесталу Владислав Сарабай, друге належить Володимиру Мандзюку, а третє здобув Володимир Крижанівський. Але і тут наша прекрасна половина не відстає! У запеклій боротьбі, за якою було захоплююче спостерігати, I місце завоювала Марія Вовчук, II – Вікторія Чуфус, а III належить Богдану Потятиннику. Прийміть наші найщиріші вітання!

Також не будемо забувати про нашого ветерана спорту, який у котре поспіль потра-

пляє в призову трійку, зайнявши II місце серед ветеранів у чемпіонаті України з гирьового спорту, що проходив з 7 по 11 лютого в місті Тернопіль. Відбувався поштовх за довгим циклом серед дорослих юніорів ветеранів та жінок. Інструктор зі спорту спортивного клубу "Наука" Ярослав Соколенко, виступаючи у ваговій категорії до 90 кг (вікова група 65-69 років), став срібним призером цих змагань, а підопічний Соколенка студент Інституту історії та політології Олександр Бридун, виступаючи серед юніорів, показав п'ятий результат на чемпіонаті України (дві 32 кілограмові гирі за довгим циклом проштовхав 45 разів). Наші вітання вам, так тримати!

А ми хочемо побажати побільше таких спортивних перемог та поменше травм. До зустрічі у спортивних залах!

Олександр Ткаченко,
інструктор зі спорту спортивного клубу "Наука"

Засновник видання - Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (ректор ПНУ ім. В. Стефаника, доктор політичних наук, професор **Ігор Цепенда**)

Верстка і дизайн: **Роман Орос**

Газета зареєстрована обласним управлінням у справах преси та інформації Івано-Франківської облдержадміністрації від 29.08.2005р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу інформації № 555, серія ІФ

Редактор - кандидат філологічних наук **Любомир Кліщ**
Заступник редактора **Лідія Степанюк**
Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати текст. Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції